

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2022-01-31

Program för City, dnr 2017-06022, synpunkter på samrådshandling

Stadsbyggnadskontoret har utarbetat ett program för City, som Samfundet S:t Erik välkomnar. Det är ett kunskapsrikt dokument som utgår från riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården, mötet med vattenrummet och stadens siluett. Det föreslagna programmet för City värnar innerstadens skala och avvisar rivningar. Vi saknar dock tydliga riktlinjer för programmets förverkligande.

Programförslagets inriktning återspeglas i det samtidigt redovisade och intressanta vinnande förslaget i tävlingen för Centralstationsområdet. Här är det angeläget att stadsbyggnadskontoret ser till att de nya byggnadernas arkitektur får en utformning som är värdig mötet med Riddarfjärden, samspelar med Stadshuset och tonar ned Waterfronts negativa inverkan på stadsmiljön. Även projektet Klara City View behöver inordnas i den nya stadsvävens skala.

Vi välkomnar ambitionen med stråk med parker mot vattenrummet. Problemet kommer fortsatt att vara den störande trafikspaghettin i området, vilket understryker behovet av en långsiktig lösning där Centralbron grävs ned.

Det vi framförallt saknar i Cityprogrammet är riktlinjer för det offentliga rummet. Det arbetar trafiknämnden med utan något samspel med medborgarna. Så här kan vi inte ha det. Det är dags att det offentliga rummet hanteras av stadsbyggnadsnämnden där det hör hemma.

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav den 15 oktober 2012 (§ 14) stadsbyggnads-, trafik- och exploateringsnämnderna i uppdrag att implementera Stockholms stads Vision för City 2030. Trafiknämnden fick i uppdrag att ta fram en trafik- och gatumiljöplan, stadsbyggnadsnämnden att påbörja *Program för City* och exploateringsnämnden att leda det operativa arbetet med stadsutvecklingsområdet City. Beslut om uppdragen fattades i stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden i december 2012.

I budget för 2016 fick stadsbyggnadsnämnden ett särskilt uppdrag att ta ett helhetsgrepp på utvecklingen i City. Även året därpå fick stadsbyggnadsnämnden men nu tillsammans med exploateringsnämnden och trafiknämnden i uppdrag att ta ett helhetsgrepp för utvecklingen av City. Framkomligheten för prioriterade trafikslag ska särskilt beaktas. Parallellt med framtagande av programmet för City 2018 arbetade Stockholms stads trafikkontor med en trafik- och gatumiljöplan med syfte att uppfylla intentionerna i Vision 2030 för City. En granskningshandling redovisades 2017-05-18. Där redovisas bland annat pågående och planerade projekt samt idéförslag för en lång rad gaturum och platser i City.

Stadsbyggnadsnämnden beslöt den 17 maj 2017 att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att genomföra programsamråd för Program för City. Program för City var på samråd under tiden 1 juni till 31 augusti 2017. Programmet godkändes i stadsbyggnadsnämnden 22 februari 2018 och antogs av kommunfullmäktige 28 maj 2018. Uppdraget från kommunfullmäktige var därmed avslutat.

Stadsbyggnadsnämnden fick därefter i uppdrag av kommunfullmäktige att revidera programmet med särskilt fokus på att ”utveckla City till en mer grönskande, levande och trygg stads- och gatumiljö dygnet runt, exempelvis genom fler bostäder eller mer nattliv i områden som domineras av kontorsytor”.

Samrådsförslaget

Samfundet S:t Erik har tagit del av stadsbyggnadskontorets samrådshandling för det nu reviderade Program för City och noterar bland annat följande förändringar jämfört med den tidigare versionen.

- Omarbetad disposition
- Tydliga hänvisningar till andra policyer, strategier och program etc inklusive Stockholms byggnadsordning, Stockholms arkitekturpolicy och Stockholms stads strategi för offentliga rum
- Utvecklade eller helt nya avsnitt om trygghet, klimat m m.

Samrådsförslaget Program för City hänger samman med det förslag till trafik och gatumiljöplan som varit remitterat men ännu inte beslutats.

Det har förts in en hel del nytt, mest med betoning på miljö och klimatfrågor (tex skyfall, värmeöar) men ganska få förändringar som vetter mot fullmäktiges instruktion.

Samrådsförslaget har karaktären av kunskapsunderlag som förtjänstfullt sammanfattas i punktvisa vägledningar men det finns inte något därutöver som säkerställer att dessa efterlevs.

Samfundet S:t Eriks synpunkter

Samfundet S:t Erik kan konstatera att vårt arbete för kulturarvet ger resultat i staden. Vi har många gånger slagit larm om ogenomtänkta förändringarna i City. Nu noterar vi med tillfredsställelse att stadsbyggnadskontoret vill

- stärka värnandet om riksintresset för kulturmiljövården Stockholms innerstad med Djurgården (AB 115)
- markera restriktivitet mot rivningar
- betona värdet av att bevara modernismens och postmodernismens årsringar i bebyggelsen
- koppla programmet till andra policyer (t ex byggnadsordningen) och program (t ex klimat-anpassning) samt föra in EU-gemensamma krav som miljö kvalitetsnormer.

Den offentliga miljön betonas, liksom i den tidigare programversionen, men få formuleringar är så konkreta så att det ger intryck av att man kan vänta sig handfasta uppdrag, budgetreservationer och investeringar från stadens sida. Man pekar exempelvis ut gator som bör trädplanteras, nämner några platser som borde bli mer barnvänliga och pekar mer principiellt på vikten av att undanröja barriärer för gående och att underlätta kontakten med vattnet.

Det första exemplet på det nya programmet för City är resultatet av tävlingen för Centralstationsområdet där den nya bebyggelsen ska följa innerstadens skala och bygga vidare på det befintliga gatunätet. Förbindelserna mellan de olika trafikslagen ska förstärkas med en ny genomtänkt underjordisk logistik. Här är det angeläget att stadsbyggnadskontoret ser till att de nya byggnadernas arkitektur får en utformning som är värdig mötet med Riddarfjärden, samspekar

med Stadshuset och tonar ned Waterfronts negativa inverkan på stadsmiljön. Vi välkomnar ambitionen med stråk med parker mot vattenrummet. Problemet kommer fortsatt att vara den störande trafikspaghettin i området, vilket understryker behovet av en långsiktig lösning där Centralbron grävs ned.

Det vi framförallt saknar i Cityprogrammet är riktlinjer för det offentliga rummet. Det arbetar trafiknämnden med utan något samspel med medborgarna. Så här kan vi inte ha det. Det är helt orimligt och understryker de krav vi ställt i en skrivelse till kommunstyrelsen att arbetet med det offentliga rummet ska överföras från trafiknämnden till stadsbyggnadsnämnden. Torgen, gaturummen och parkerna är vårt gemensamma vardagsrum. Stadsbyggnadsnämnden och stadsbyggnadskontoret ansvarar för och har kunskapen om gestaltningen av staden i detaljplaner och bygglov. De har inarbetade rutiner för samråd med medborgare, föreningar och organisationer. Det är dags att det offentliga rummet hanteras där det hör hemma.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Susanne Ingo
Vice ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Jonas Berglund
Styrelseledamot